

ALIHANKINTAMALLIN ESISELVITYS

Minkälaisia toimenpiteitä alihankintamallin pilotointiin kuuluu hankkeessanne? Mikäli mahdollista, aikatauluttakaa konkreettiset toimenpiteet.

- Kevät 2021- alku syksy 2021: Taustaselvitystyön tekeminen. Yritysyhteistyö: Esitellään yleisesti eri yrityksille alihankintamallin taustaa (mistä on kyse) ja kartoitetaan mahdollisia työtehtäviä Mikkelin alueen yrityksistä. Selvitetään, millaisia työtehtäviä yritykset voisivat tarjota ja millaisia korvauksia he olisivat valmiita maksamaan. Kun yritys haluaa tarjota työtehtäviä pidetään tarkemmat neuvottelut yrityksissä ja mahdollisten yhteiskumppaneiden kanssa, joissa käydään konkreettisesti läpi, millaisia työtehtäviä olisi mahdollista tehdä ja millaisia summia he ovat valmiita maksamaan tehdystä työstä.
- Selvitetään myös olemassa olevien alihankintatöiden osalta, onko mahdollista jatkossa tehdä yrityksen tiloissa. Vaalijalan kuntayhtymässä tehdään työtoiminta yksiköissä (pilottipaikkakuntien) Mikkelistä, Pieksämäellä ja Varkaudessa jo tällä hetkellä erittäin laajasti alihankintatehtäviä työtehtäviä. Nykytilassa asiakkaat käyvät myös ryhmänä tekemässä yrityksen tiloissa määrättyjä tehtäviä, mutta tällä hetkellä asiakkaat saavat korvauksena työosuusrahan.
- Syksy 2021 suunnitellaan Vaalijalan Mikkelin yksikön kanssa asiakkaat, jotka olisivat mukana alihankintamallin pilotoinnissa. Ajatuksen, että pilotissa olisi mukana 3-6 asiakasta. Pilotointi aloitetaan Mikkelistä, jonka jälkeen Pieksämäellä ja Varkaudessa.

Työtoiminta herättää esimerkiksi mediassa paljon keskustelua "palkattomasta työstä" ja "orjatyöstä" tai palkkasuhteisen työn korvaamisesta ilmaistyöllä. Kuinka varmistatte, että alihankintamalli on kaikilta osin nykylainsäädännön mukainen? Nostakaa esiin mahdolliset juridiset riskit tai ongelmakohtat. Kuvailkaa, miten valmistaudutte näihin riskeihin/ongelmakohtiin.

- Tavoitteena olisi, että työtoiminnassa olevat asiakkaat, jotka osallistuvat alihankintamallin mukaiseen toimintaan, että he saisivat tehdystä työstä sellaisen korvauksen, mikä olisi työosuusrahaa suurempi. Kyseessä ei tällöin olisi "palkaton työ". → ***Pohdinnassa ja selvitettävänä, kuka korvauksen maksaa asiakkaalle?***
- Eläkejärjestelmä ja sen joustamattomuus ovat myös juridinen ongelma.
- Toiminta on tavoitteellista ja määräaikaista (palkkatyöhön tähtäävää).
- Huomioitava myös kuntoutuksellinen tavoitteellisuus (kaikilla ei ole halua ja/tai kykyä avoimille työmarkkinoille, mutta heidänkin toimintakykyään tukevaa palvelua pitäisi olla tarjolla).

Mikä on laatukriteereihin perustuvan työhönvalmennuksen rooli alihankintamallissa?

- Työhönvalmennuksen rooli on isossa osassa alihankintamallissa. Työhönvalmentaja kartoittaa ja etsii yrityksistä työtehtäviä ja on työpaikalla mukana valmentamassa/ohjaamassa asiakkaita, mutta on myös työpaikan tukena.
- Työhönvalmentaja tekee arvioita asiakkaan taidoista suhteessa työtehtävien vaativuuteen.
- Työhönvalmentaja tukee yritystä työtehtävien räätälöinnissä, jotta ne olisivat asiakkaille soveltuvia.

Kuvatkaa alihankintamallin palveluprosessi karkealla tasolla (asiakkaan näkökulmasta)

- Asiakkaalla on tarve työtoimintaan.
- Kunta tekee palveluntarpeen arvioinnin.
- Toimintayksikkö valmistelee palvelun aloitusta.
- Kun asiakas päättää aloittaa toiminnan, kunta tekee palvelupäätöksen.
- Asiakas aloittaa työtoiminnassa, jossa työvalmentaja ottaa asiakkaan vastaan ja perehdyttää. →Työvalmentaja tekee yksiköllisen toimintasuunnitelman yhdessä asiakkaan kanssa (tavoitteiden asettelu), jossa tehdään suunnitelma asiakkaan työtoiminnan sisällöstä esim. alihankintamallin mukainen toiminta. Yksilöllinen toimintasuunnitelma päivitetään puolen vuoden välein, jolloin tarkastellaan tavoitteiden toteutumista.
- Työhönvalmentaja tekee asiakkaan kanssa tarkemman osaamisen kartoituksen (Kykyviisari, Melba/IMBA).
- Työhönvalmentajan tuella etsitään yhdessä asiakkaan kanssa hänelle sopivia työtehtäviä.
- Kun asiakas aloittaa yrityksessä työtehtävien tekemisen työvalmentaja on sekä asiakkaan että työnantajan tukena.

Kuvatkaa asiakkaiden tukena oleva palvelurakenne (toimijat) (saa olla luonnos tai tämänhetkinen pohdinta)

- Kunta: sosiaaliohjaajat tai sosiaalityöntekijät (palvelusuunnitelma, EHO)
- Työtoiminta: työvalmentaja (yksilöllinen toimintasuunnitelma) ja työhönvalmentaja (Kykyviisari, Melba/IMBA, positiivinen CV, alihankintamallin paikkojen etsintä).
- Yritys: työn johtaminen, yhteyshenkilöt, perehdytys, työtehtävät
- Kela: Eläkkeen/etuuksien ja palkan yhteensovittaminen
- TE-palvelut: asiantuntija (palkkatuki, työolosuhteiden järjestelytuki)
- Oppilaitokset: koulutus, tuettu oppisopimus, osaamisen tunnistaminen

Arvio alihankintamallin kokeilun piirissä olevien asiakasmäärästä

- Kokeiluvaiheessa 3-6 asiakasta (Mikkelissä).

Onko hankkeella jo kontakteja mahdollisiin "toimeksiantajiin", jotka antavat töitä alihankintaan?

- 1. Mikäli on, kuvailkaa minkälaisia tahoja, kuinka monta tahoja on ja minkälaisia työtehtäviä he saattaisivat antaa alihankintaan:** Vaalijalan kuntayhtymällä (työtoiminnassa Pieksämäellä, Mikkelissä, Varkaudessa ja Juvalla) on runsaasti eri työtoimintayksiköissä alihankintana tehtäviä työtehtäviä. Pohdittu onko mahdollista jatkossa tehdä näitä samoja työtehtäviä yrityksen tiloissa. Uusia neuvotteluja on käyty kaupanalan sekä kiinteistö- ja ympäristöhuoltoalan työpaikoissa. Tällä hetkellä aivan uusia tahoja on yhteensä kolme.

Arvioikaa realistisesti, kuinka paljon alihankintamallilla voitaisiin hankkeen aikana muuttaa nykyistä avotyötä työsuhteiseksi työksi?

- Arvio tällä hetkellä, ettei yhtään. →Tarvitaan asennemuutostyötä sekä joustavammat järjestelmät.

Arvioikaa alihankintamallin pilotoinnin riskit ja hahmotelkaa, miten niihin voitaisiin varautua

- Yrityksen johdon sitoutumattomuus toimintaa kohtaan.
- Asennemuutostyön haasteet.
- Kuka järjestää jatkossa (hankkeen jälkeen) työhönvalmennuksen alihankintamallissa? Jos työhönvalmennus tarjotaan työtoiminnasta esim. Vaalijalan kautta, kuka maksaa tästä korvauksen (annetusta valmennuksesta)?
- Ryhmäkoot eivät voi olla esim. kehitysvammaisten kohdalla kovin suuria. →Riittävät henkilöstöresurssit?
- Miten asiakkaiden "viikko" tai päivä rakentuu? Jos asiakkaan on mahdollista tehdä päivästä 2 tuntia yrityksessä tehtävää työtä, missä hän on loppupäivän? Työosuusraha? Voiko olla osan päivästä alihankintamallin mukaisessa toiminnassa ja osan päivästä esim. työtoiminnassa? Miten asiakkaat kulkevat yrityksiin ja onko kenen vastuulla järjestää?
- Kaikki, eivät halua tehdä työtä/työtehtäviä ryhmänä, onko ryhmämuotoinen toiminta kaikille "paras" vaihtoehto?
- Onko asiakas työsuhteessa johonkin? Tehdäänkö työsopimus ja minne?
- Asiakkaalle maksettavat korvaukset (eläke, kuka on maksaja taho, työtoiminnan rooli)
- Tiedottamalla ja avoimesti viestimällä voidaan vähentää riskejä.

- Huolellinen taustatyö esim. eläkkeen ja palkan/korvauksen yhteensovittaminen.

Esittäkää arvio, millaisia korvauksia toimeksiantajat maksavat alihankintatyöstä?

- Lähtökohtana markkinahinnat, mutta huomiona, että työn suorittamiseen voi kuluu enemmän aikaa, mikä huomioidaan korvauksessa.
- Muutot esimerkiksi tällä hetkellä 30 euroa tunti + kilometrikorvaukset. Tällä hetkellä esim. työtoiminnan tiloissa tapahtuvista alihankinnoista maksetaan: Kattilan kansien nylky (kattilan kansia tulee laatikoissa ja ne puretaan laatikoista, joista poistetaan ylimääräinen materiaali, jonka jälkeen kannet pakataan uudelleen laatikkoon) Tästä maksetaan 5senttiä per kansi. Toinen esimerkki d100 kaasupolttimen sivutason osakasaus, josta maksetaan 27 euroa kappale (johon työtoiminta ostaa 10 euron edestä tarvikkeita).

Arvioikaa, kuinka paljon alihankintamallissa toteutetaan työtoimintaa?

- Tämän hetkisen arvioin mukaan erittäin runsaasti.